

EELNÕU

KINNITATUD

sotsiaalkaitseministri 26.11.2024 käskkirjaga nr 1.2-2/119-1

Lisa

Peremajade rajamine ja olemasolevate ruumide kohandamine ööpäevaringsete teenuste osutamiseks suure abivajaduse ja kompleksprobleemidega lastele

TAT abikõlblikkuse periood

01.01.2025–31.12.2027

Elluviija

AS Hoolekandeteenused

Rakendusasutus

Sotsiaalministeerium (välisvahendite osakond)

Rakendusüksus

Riigi Tugiteenuste Keskus

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Sisukord

1. REGULEERIMISALA JA SEOSD EESTI RIIGI EESMÄRKIDEGA	3
1.1. SEOSD EESTI PIKAAJALISE ARENGUSTRATEEGIA „EESTI 2035“ EESMÄRKIDEGA JA VALDKONDLIKE ARENGUKAVADEGA.....	3
2. TOETATAVAD TEGEVUSED JA EESMÄRK.....	4
2.1. TERVISHOIUTEENUSTEGA INTEGREETUD TEENUSEKOHTADE RAJAMINE MAARJAMAA HARIDUSKOLLEEGIUMI EMAJÕE ÜKSUSESSE KAAGVERES	5
2.2. TÄIENDAVATE TEENUSEKOHTADE RAJAMINE MAARJAMAA HARIDUSKOLLEEGIUMI EMAJÕE ÜKSUSESSE KAAGVERES.....	5
2.3. TÄIENDAVA TEENUSEÜKSUSE RAJAMINE MAARJAMAA HARIDUSKOLLEEGIUMI EMAJÕE ÜKSUSESSE KAAGVERES	6
2.4. TEENUSEKOHTADE RAJAMINE MAARJAMAA HARIDUSKOLLEEGIUMI EMAJÕE ÜKSUSE PEAMAJA	6
2.5. MAARJAMAA HARIDUSKOLLEEGIUMI EMAJÕE ÜKSUSES TEENUSEKOHTADE LISANDUMISEST TULENEV TÄIENDAVATE ÕPPERUUMIDE RAJAMINE JA SELLEGA SEOTUD MUUD ÜMBEREHITUSTÖÖD	7
2.6. TÄIENDAVA TEENUSEÜKSUSE RAJAMINE AS HOOLEKANDETEENUSED RAKVERE LILLE KODU TERRITOORIUMILE	7
2.7. TÄIENDAVA TEENUSEÜKSUSE RAJAMINE.....	8
2.8. RIIGIABI	8
3. NÄITAJAD	8
4. EELARVE	9
5. KULUDE ABIKÕBLIKKUS.....	9
6. TOETUSE MAKSMISE TINGIMUSED JA KORD	10
7. ELLUVIIJA KOHUSTUSED	10
8. ARUANDLUS	11
9. TOETUSE ANDMISE TINGIMUSTE MUUTMINE	12
10. FINANTSKORREKTSIOONI TEGEMISE ALUSED JA KORD	12
11. VAIETE LAHENDAMINE	13

1. Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkidega

Käskkirjaga reguleeritakse ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021–2027 meetmete nimekirja meetme 21.4.1.2 „Lastele ja peredele suunatud teenused on kvaliteetsed ja vastavad perede vajadustele“ toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.

Toetuse andmise tingimused (edaspidi TAT) on seotud perioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgiga 4 „Sotsiaalsem Eesti“ (prioriteet 6 „Sotsiaalsem Eesti“) ja ELi erieesmärgiga „Tõrjutud kogukondade, madala sissetulekuga leibkondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, sealhulgas erivajadusega inimeste sotsiaalmajandusliku kaasamise edendamine integreeritud meetmete, muu hulgas eluaseme- ja sotsiaalteenuste kaudu“.

TAT-ga on hõlmatud rakenduskava meetme 21.4.1.2 sekkumine „Laste heaolu suurendav sotsiaaltaristu“.

1.1. Seosed Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega ja valdkondlike arengukavadega

1.1.1. Toetatavad tegevused arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ning panustavad riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete hoidmisesse ja peasihi „Ühiskond“ alasihti „Hooliv ühiskond“. Aluspõhimõtete hoidmist ja sihtide saavutamist ligipääsetavuse edendamisse ning keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisse hinnatakse järgmiste „Eesti 2035“¹ tegevuskava mõõdikutega: „Ligipääsetavuse näitaja“ ja „Elamute ja mitteelamute energiatarve“.

Toetuse andmise üks eesmärk on luua teenusekohad lastele, kes saavad sotsiaalhoolekande seaduse §-s 130¹ sätestatud kinnise lasteasutuse teenust (edaspidi KLA teenus), kuid kellel tulenevalt psüühikahäirest esineb äärmuslikku, ennast või teisi kahjustavat käitumist, mis vajab suuremat meditsiinilist sekkumist. Tegemist on lastega, kes vajavad teistsugust lähenemist ning teenust, mis oleks integreeritud tervishoiuteenustega ja mida ei ole alati võimalik pakkuda olemasoleva KLA teenuse raames. Toetuse andmise teine eesmärk on luua kõikidele KLA teenust saavatele lastele enam tuge pakkuvad perepõhised elamisüksused. Tänapäevaks on suurem osa KLA teenust vajavaid lapsi juba koondunud väiksematesse üksustesse, milles elamine on loonud paremaid võimalusi abivajaduse märkamiseks ja individuaalseks lähenemiseks, kuid jätkuvalt on teenuse osutamiseks kasutusel suured hooned, mis ei ole lapsesõbralikud ja millel on institutsioonile omased tunnused.

Toetatavad tegevused panustavad püsiva suhtelise vaesuse määra langusesse, luues KLA teenust, meditsiinilist KLA teenust, muud ööpäevaringset teenust saavatele kompleksprobleemidega lastele sobivad elamis- ja ravitingimused, mis on eelduseks, et integreerida nad paremini tagasi tavaühiskonda.

Tegevused panustavad mõõdikusse „Elamute ja mitteelamute energiatarve“ kaasajastatud taristu loomisega. Loodavate ehitiste energiatarve on väiksem tänu nende soojapidavusele ja kaasaegsetele säästvatele kütte-, ventilatsiooni- ja elektrisüsteemide lahendustele.

Kaasajastatud ja kaasaegsed taristud panustavad ligipääsetavuse näitajasse. Hoonete ehitamisel ja rekonstrueerimisel jälgitakse juurdepääsetavuse nõuet, aga ka uute, energiasäästlike tehnoloogiate kasutusele võtmist.

¹ [Arenguvajadused | Eesti Vabariigi Valitsus.](#)

1.1.2. Heaolu arengukava 2023–2030² näeb ette luua suure abivajadusega laste abistamiseks kompetentsikeskus, mis koondab enda alla nii kinnised kui nõndanimetatud avatud ustega, ööpäevaringset rehabilitatsiooni pakkuvad asutused.

1.1.3. Toetuse andmisel on seos TERE-programmiga: TAT-ga rakendatakse riigi 2025.–2028. aasta eelarvestrateegia laste ja perede programmi meetme „Laste ja perede heaolu ning vägivallaohvrite õiguste tagamine toimiva lastekaitse- ja ohvriabisüsteemi kaudu“ tegevust „Laste ja perede ning ohvriabi valdkonna arendamine“.

2. Toetatavad tegevused ja eesmärk

TAT eesmärk on rahastada KLA teenuse osutamiseks vajaliku taristu ümberkorraldamist. Planeeritud on lõpetada olemasolevas 34-kohalises Maarjamaa Hariduskolleegeiumi (edaspidi ka MHK) Valgejõe õppekeskuses KLA teenuse osutamine ja luua selle asemele erinevatesse piirkondadesse individuaalset lähenemist võimaldavad teenusekohad, mis koosnevad kuni kuuekohalistest perepõhistest üksustest.

Eesmärgiga mitmekesistada pakutavaid teenuseid, et parandada KLA teenuse kättesaadavust ja tulemuslikkust, saab osasid rajatavaid teenusekohti vajaduse korral kasutada mitmel otstarbel:

- lastele, kes on suunatud saama KLA teenust ja kellel esineb uimastite tarvitamist ja sellest tulenevat sõltuvuskäitumist;
- lastele, kelle käitumine lubab neil kasutada tugiteenuseid väljaspool kinnist lasteasutust ja/või kelle KLA teenuse saamise periood hakkab lõppema ja kes ei vaja enam tugevdatud järelevalvet (nn järelhooldus);
- lastele, kelle käitumine võib olla erivajadusest tulenevalt enesele või teistele ohtlik ja kes ei saa seetõttu kasvada tavakeskkonnas, kuid kelle puhul ei ole liikumisvabaduse piiramine enam vajalik (nn ravikodu).

Lastele, kes on määratud saama KLA teenust, kuid vajavad lisaks sagedast psühhiaatrilise ravimeeskonna sekkumist, rajatakse meditsiinilise kinnise lasteasutuse (MedKLA) teenuse üksus.

Teenuse üleriigilise kättesaadavuse tagamiseks on eesmärk rajada KLA teenuseüksused erinevatesse piirkondadesse nii, et säiliks võimalik kontakt lähedastega ja samas oleks tagatud vajalik sotsiaal-, haridus- ja tervishoiuvaldkonna kompetents. Tervishoiuteenustega integreeritud, samuti nõrgema järelevalvega KLA teenusekohad rajatakse olemasolevate KLA teenuseüksuste juurde. Uued KLA teenusemajad rajatakse, lähtuvalt teenusepakkumise hajutamise eesmärgist ja kohalike omavalitsuste valmisolekust teha KLA teenusekohtade rajamisel koostööd, erinevate kohalike omavalitsuste territooriumidele. Teenuse hajutatus on oluline, et tagada teenusesaajate kontakt lähedastega, mis on oluline komponent teenuse parema tulemuse saavutamiseks.

Toetatakse taristuinvesteeringuid, mille puhul on tagatud kliimakindlus. Tingimus kehtib taristule, mida kasutatakse sihipäraselt vähemalt viis aastat.

Kliimakindluse tagamine on protsess, mille eesmärk on vältida taristu vastuvõtlikkust võimalikele pikaajalistele kliimamõjudele, tagades samas, et järgitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet ja projektist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste tase on kooskõlas 2050. aastaks saavutatava kliimanetraalsuse eesmärgiga.

² [Heaolu arengukava 2023-2030 | Sotsiaalministeerium \(sm.ee\)](#).

Uute energiasäästlike peregõhiste üksuste rajamine või olemasolevate ümberehitamine energiasäästlikumaks loob eelduse hoida kokku energiakuludelt ning toetab kliimanetraalsuse ja keskkonnasõbraliku majanduse saavutamise eesmärki.

Toetatakse tegevusi, mis ei kahjusta oluliselt keskkonnanõesmärke Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute nõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artikli 17 tähenduses. Toetatavad tegevused järgivad keskkonnaalastes õigusaktides sätestatud ega tekita olulist kahju ühelegi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 artiklis 9 nimetatud keskkonnanõesmärgile ning on kooskõlas ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 11. detsembri 2018. a määrusega nr 63 „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded“³. TAT raames ei toetata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi, artiklis 7 nimetatud tegevusi.

Lisaks hoone või rajatise ohutuse tagamisele on oluline silmas pidada, et ehitis jätaks keskkonnale võimalikult väikese jälje ning seda kogu ehitise elukaare jooksul. Ehitise elukaar nõlbtab endas ehituses kasutatavate toormaterjalide hankimist, ehitustoodete tootmist, materjalide transporti, ehitust, kasutust, lammutust ja jäätmete taaskasutust. Ehitatud keskkonna kasutajate heaolu tuleb säilitada või parandada keskkonda säästes. Seetõttu tuleb pöörata tähelepanu hoonete sisekliimale, asukohale, ligipääsetavusele ja ökoloogiale.⁴

2.1. Tervishoiuteenustega integreeritud teenusekohtade rajamine Maarjamaa Hariduskolleeiumi Emajõe üksusesse Kaagveres

2.1.1. Tegevuse eesmärk

Rajada õõpõavearingseid, tervishoiuteenustega integreeritud teenusekohad suure abivajaduse ja kompleksprobleemidega lastele.

2.1.2. Tegevuse sisu

Rajatavasse uude hoonesse luuakse kuus teenusekohta.

2.1.3. Tegevuse tulemus

Rajatud on üks kuuekohaline, kuue õhekohalise toa ja vajalike abiruumidega üksus suure abivajaduse ja kompleksprobleemidega lastele õõpõavearingse, tervishoiuteenustega integreeritud teenuse osutamiseks.

2.1.4. Tegevuse sihtrühm

Lapsed, kellel tulenevalt psõõhikahõirest esineb õõarmuslikku, ennast või teisi kahjustavat kõitumist, mis vajab suuremat meditsiinilist sekkumist.

2.2. Täiendavate teenusekohtade rajamine Maarjamaa Hariduskolleeiumi Emajõe üksusesse Kaagveres

2.2.1. Tegevuse eesmärk

³ [Hoone energiatõhususe miinimumnõuded–Riigi Teataja.](#)

⁴ [Keskkonnasõõstlik ehitus | Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium \(mkm.ee\).](#)

Rajada ööpäevaringsed teenusekohad, kus saaks pakkuda tavapärasest KLA teenusest erinevaid teenuseid vastavalt punktis 2.2.4 nimetatud sihtrühma vajadustele.

2.2.2. Tegevuse sisu

Teenuse osutamiseks hakatakse kasutama MHK Emajõe üksuse olemasolevas peremajas (Kaveri tee 3, katastritunnus 50101:001:0185) asuvat kolme neljakohalist korterit, mis tuleb kasutusotstarbest lähtuvalt ümber ehitada.

2.2.3. Tegevuse tulemus

Olemasolevatesse korteritesse on rajatud kolm neljakohalist üksust koos vajalike abiruumidega, kus on kaks kahekohalist magamistuba.

2.2.4. Tegevuse sihtrühm

Teenusekohti saaksid kasutada:

- lapsed, kes on suunatud saama KLA teenust ja kellel esineb uimastite tarvitamist ja sellest tulenevat sõltuvuskäitumist;
- lapsed, kelle käitumine lubab neil kasutada tugiteenuseid väljaspool kinnist lasteasutust ja/või kelle KLA teenuse saamise periood hakkab lõppema ning kes ei vaja enam tugevdatud järelvalvet (nn järelhooldus);
- lapsed, kelle käitumine võib olla erivajadusest tulenevalt enesele või teistele ohtlik ja kes ei saa seetõttu kasvada tavakeskkonnas, kuid kelle puhul ei ole liikumisvabaduse piiramine enam vajalik (nn ravikodu).

2.3. Täiendava teenuseüksuse rajamine Maarjamaa Hariduskolleegiumi Emajõe üksusesse Kaagveres

2.3.1. Tegevuse eesmärk

Luua KLA teenuse osutamiseks täiendavad kuus teenusekohta MHK Emajõe üksusesse, rajades selleks uue rühmakodu Kaveri tee 5 asuvale kinnistule (katastritunnus 50101:001:0162).

2.3.2. Tegevuse sisu

Iseseisva hoonena rajatakse üks uus rühmakodu analoogselt varem rajatud rühmakodu hoonetega. Vajaduse korral korrigeeritakse olemasolevat ehitusprojekti tulenevalt lisandunud kogemusest teenuse osutamisel ning arvestades seda, et olemasolevad hooned on projekteeritud 8-kohalisteks.

2.3.3. Tegevuse tulemus

Rajatud on täiendav kuuekohaline rühmakodu KLA teenuse osutamiseks.

2.3.4. Tegevuse sihtrühm

KLA teenust saama suunatud lapsed, väljaarvatud punktis 2.2.4 nimetatud sihtrühm.

2.4. Teenusekohtade rajamine Maarjamaa Hariduskolleegiumi Emajõe üksuse peamajja Kaagveres

2.4.1. Tegevuse eesmärk

Ehitada MHK Emajõe üksuse peamajas paiknev, vaid osalise kasutusega 12-kohaline üksus ümber 6-kohaliseks väikerühmaks, mis võimaldab paindlikumalt osutada teenust olukordades, kus on vaja arvestada teenust saavate laste sobivusega teiste teenusesaajatega.

2.4.2. Tegevuse sisu

Peamajas (Kaveri tee 3, katastritunnus 50101:001:0185) paiknev 12-kohaline teenuseüksus ehitatakse ümber 6-kohaliseks ja ruumide planeering muudetakse teenuse sisule vastavaks.

2.4.3. Tegevuse tulemus

Rajatud on kuuekohalise väikerühma jaoks sobivad KLA teenuse osutamise ruumid.

2.4.4. Tegevuse sihtrühm

KLA teenust saama suunatud lapsed, väljaarvatud punktis 2.2.4 nimetatud sihtrühm.

2.5. Maarjamaa Hariduskolleegiumi Emajõe üksuses Kaagveres teenusekohtade lisandumisest tulenev täiendavate õpperuumide rajamine ja sellega seotud muud ümberehitustööd

2.5.1. Tegevuse eesmärk

MHK Emajõe üksuses toimuv õppetöö jätkub ka pärast käesoleva projekti elluviimist. Selleks et seda vajalikus mahus osutada, tuleb seoses KLA teenusekohtade lisandumisega rajada juurde õpperuume. Need rajatakse praegu peamiselt bürooruumidena kasutatavasse hooneosasse suurusega ligikaudu 230 m² ja olemasolevad töökohad viiakse hoonesiseselt mujale.

2.5.2. Tegevuse sisu

Hooneosa, kus praegu asuvad peamiselt bürooruumid, kohandatakse õppetegevuse tarbeks ümber, rajades sinna klassiruumid ning ruumid õpetajatele ja tugispetsialistidele. Ühtlasi viiakse sellest hooneosast ära jõusaal, kuna see segaks õppetööd. Jõusaal rajatakse olemasoleva peremaja ühte korterisse.

2.5.3. Tegevuse tulemus

Lisanduvatest teenusekohtadest tulenevad täiendavad õpperuumid on rajatud ning neis ruumides praegu paiknevad töökohad on viidud mujale, samuti on ellu viidud muud kaasnevad tegevused.

2.5.4. Tegevuse sihtrühm

KLA teenust saama suunatud alaealised ja nende õppetööd korraldavad isikud.

2.6. Täiendava teenuseüksuse rajamine AS Hoolekandeteenused Rakvere Lille Kodu territooriumile

2.6.1. Tegevuse eesmärk

Luuu täiendavad KLA teenusekohad Lääne-Virumaale Rakveresse.

2.6.2. Tegevuse sisu

AS Hoolekandeteenused Rakvere Lille Kodu (Lille 8, Rakvere) territooriumil asuv kahekorruseline hooneosa ehitatakse KLA teenuse osutamiseks ümber.

2.6.3. Tegevuse tulemus

Rajatud on KLA teenuseüksus, kus on kaks kuuekohalist perepõhist üksust.

2.6.4. Tegevuse sihtrühm

KLA teenust saama suunatud alaealised.

2.7. Täiendava teenuseüksuse rajamine

2.7.1. Tegevuse eesmärk

Luuu 12 täiendavat KLA teenusekohta (asukoht selgitamisel, peetakse läbirääkimisi KOV-idega).

2.7.2. Tegevuse sisu

Rajatakse teenuseüksus, mis koosneb kahest kuuekohalisest perepõhisest üksusest. Teenuseüksus rajatakse peremajana või muul sobival viisil.

2.7.3. Tegevuse tulemus

Rajatud on KLA teenuseüksus, kus on kaks kuuekohalist perepõhist üksust.

2.7.4. Tegevuse sihtrühm

KLA teenust saama suunatud alaealised.

2.8. Riigiabi

Käesoleva TAT raames antav toetus ei ole riigiabi.

3. Näitajad

	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase	Sihttase (2026)	Sihttase (2027)	Selgitav teave
Meetmete nimekirja väljundnäitaja	Arendatud taristute arv	0	1	3	Raporteeritakse elluviija vahe- ja lõpparuannete alusel. Sihttase on täidetud, kui taristuarendused on ellu viidud, st vajalikud ruumid sihtrühmale kvaliteetse teenuse pakkumiseks on kohandatud ja loodud

					(sellekohane ehitusalane dokumentatsioon on esitatud).
TAT-spetsiifilise väljundnäitaja	Rajatud või kaasajastatud, kuni kuuekohaliste perepõhiste üksuste arv	0	5	10	Raporteeritakse elluviija vahe- ja lõpparuannete alusel. Laste heaolu suurendavates sotsiaaltaristutes kaasajastatakse kokku kümnes perepõhises üksuses 54 kohta KLA teenuse osutamiseks.

4. Eelarve

		Summa	Osakaal
1	ELi toetuse summa (ERF) (€)	3 350 000,00	70%
2	Riiklik kaasfinantseering (€)	1 435 714,29	30%
3	TAT eelarve kokku	4 785 714,29	100%

5. Kulude abikõlblikkus

5.1. Abikõlblike kulude kindlaks määramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-dest 15–17.

5.2. Abikõlblikeks kuludeks loetakse TAT-s nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad ühendmääruses ja TAT-s sätestatud tingimustele, järgmiselt:

5.2.1 kinnisasja omandamine, mis moodustab kuni 10% abikõlblikest kuludest;

5.2.2 projekti ettevalmistamisega seotud uuringute, auditite ja analüüside ning maakorraldustoimingute ja keskkonnamõjude hindamise tegemine, sealhulgas kliimakindluse hindamine;

5.2.3 detailplaneeringu koostamine, ehitusgeoloogiliste ja -geodeetiliste tööde tegemine;

5.2.4 katastrimõõdistamine ja muud maakorraldustoimingud;

5.2.5 ehitusprojekti koostamine ja ekspertiis, sealhulgas litsentsitasud;

5.2.6 ehitustööde ettevalmistustööd, sealhulgas lammutamine;

5.2.7 jäätmete taaskasutus ja ohutu kõrvaldamine (nt ohtlike jäätmete käitlus);

5.2.8 ehitustööde tegemine;

5.2.9 ehitise ekspertiis;

5.2.10 autorijärelevalve;

5.2.11 ehitise omanikujärelevalve korraldamine ja tegemine;

5.2.12 ehitise toimimiseks vajalike kommunikatsioonide rajamine ja liitumise kulud;

5.2.13 väliskeskonna rajamisega seotud tööde tegemine, sealhulgas:

5.2.13.1 teede ja parklate rajamine, valgustuse paigaldamine, elektrisõidukite laadimispunkti ja piirdeaia rajamine;

5.2.13.2 haljastuse rajamine ja kohtkindla väliinventari paigaldamine, mis moodustab kuni 3% abikõlblikest kuludest;

5.2.14 ehitisse paigaldatava sisustuse, kohtkindlate seadmete, tehnika vms hankimine ja paigaldamine;

5.2.15 projektijuhtimine;

5.2.16 Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ nimetatud teavitustegevusega seotud kulud;

5.2.17 ligipääsetavuse tagamine, sealhulgas analüüs, audit, ekspertiis, eksperdi kaasamine, et kogu ehitise ja ümbritsev taristu oleks nägemis-, kuulis-, liikumis- ja intellektipuudega inimestele ligipääsetav.

5.3. Käibemaks on abikõlblik kulu, kui on võimalik näidata, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole projekti raames tasutud käibemaksu sisendkäibemaksuna õigust maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel. Käibemaks on abikõlblik juhul, kui käibemaksukohustuslasest elluviija kasutab oma raamatupidamises käibemaksu otsearvestuse meetodit.

6. Toetuse maksmise tingimused ja kord

6.1. Toetuse kasutamiseks seotud teavet ja dokumente esitatakse ning aruandevormid ja juhised tehakse kättesaadavaks ÜSS2021_2027 § 21 lõikes 3 sätestatud e-toetuse keskkonna (edaspidi *e-toetuse keskkond*) kaudu.

6.2. Toetuse väljamaksmine toimub tegelike kulude alusel ühendmääruse § 27 lõike 1 punkti 1 alusel või ettemakse alusel ühendmääruse § 30 lõike 1 punkti 3 alusel.

6.3. Hiljemalt koos esimese maksetaotlusega peab elluviija esitama rakendusüksusele (edaspidi RÜ):

6.3.1 väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas projekti kulud ja tasumist eristatakse raamatupidamises muudest projekti rakendaja kuludest;

6.3.2 väljavõtte raamatupidamisprogrammist, mis tõendab projektiga seotud kulude eristamist;

6.3.3 kliimakindluse hinnangu, mis põhineb kliimamuutustele vastupanuvõime hindamisel;

6.3.4 viite riigihangete tegemise korrale asutuses;

6.3.5 edasivolitatud õiguste korral esindusõigusliku isiku antud volituse koopia.

6.4. Punktides 6.3.1, 6.3.4 ja 6.3.5 nimetatud dokumente ei pea esitama, kui elluviija on varasema projekti rakendamisel nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne uue projekti rakendamist muudetud. Elluviija esitab RÜ-le sellekohase kirjaliku kinnituse e-toetuse keskkonna kaudu.

6.5. Makse saamise aluseks olevaid dokumente ja tõendeid esitab elluviija RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu kõige harvem üks kord kvartalis ja kõige sagedamini üks kord kuus, ettemakse saamisel juhul ettemakse kinnikandmiseks ühendmääruse § 30 lõigetest 4 ja 5.

6.6. Makse kasutamise aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 80 kalendripäeva dokumentide saamisest arvates ning ettemakse aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 15 kalendripäeva ettemakse taotluse saamisest arvates. RÜ maksab toetuse elluvijale välja, kui on tuvastanud hüvitamisele esitatud kulude abikõlblikkuse.

6.7. RÜ õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33.

6.8. Lõppmakse saamiseks esitatavad dokumendid esitatakse koos lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast tingimuste ja kohustuste täitmist ning RÜ kontrollitud lõpparuande kinnitamist.

7. Elluviija kohustused

Elluviija peab täitma lisaks TAT-s sätestatud kohustustele ühendmääruse §-des 10 ja 11 toetuse saajale kehtestatud kohustusi. Ühtlasi on elluviija kohustatud:

7.1 teavitama rakendusametust (edaspidi RA) ja RÜ-d esimesel võimalusel kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, kui seni asukohata rajatavate teenuseüksuste asukoht on selgunud või mõni asukoht muutunud;

7.2 esitama RA nõudmisel TAT eelarve jagunemise aastate ja tegevuste kaupa;

7.3 rakendama TAT-d vastavalt kinnitatud eelarvele;

7.4 esitama RÜ nõudmisel eelarveaasta väljamaksete prognoosi;

7.5 edastama RÜ-le info riigihankega seotud dokumentide kohta järgmiselt:

7.5.1 teavitama kümme tööpäeva enne riigihanke alustamist riigihanke alusdokumentide koostamisest riigihangete registris ning võimaldama juurdepääsuõigused vaatlejana;

7.5.2 teavitama riigihanke alusdokumentide muudatustest viie tööpäeva jooksul nende esitamisest riigihangete registrile;

7.5.3 edastama hankelepingu muudatused viis tööpäeva enne muudatuskokkuleppe sõlmimist;

7.6 asjade, teenuste ja ehitustöödest hankimisel lähtuma keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumitest;

7.7 tagama taristu kliimakindluse ja kliimakindluse analüüsis nimetatud tegevuste elluviimise;

7.8 järgima tegevuste elluviimisel „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtet;

7.9 täitma teavitamisnõudeid vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatule;

7.10 esitama ettemakse korral RÜ-le vastavalt lepingus sätestatud tingimustele ja tähtaegadele ettemaksega seotud töö, kauba või teenuse üleandmist ja kulu tasumist tõendavad dokumendid 15 kalendripäeva jooksul lepingust tuleneva tähtaja möödumisest arvates;

7.11 tagama taristu ja kõikide TAT-ga seonduvate tegevuste ligipääsetavuse nägemis-, kuulmis-, liikumis- ja intellektipuudega inimestele, sealhulgas puuduste avastamisel nende likvideerimise, muu hulgas peab ligipääsetav olema kogu TAT-ga seotud info ja kommunikatsioon nii füüsilisel kui ka digitaalsel teel, digitaalse info ja teenuste puhul peavad ka need olema ligipääsetavad;

7.12 tagama taristu vastavuse kehtestatud nõuetele lähtuvalt rajatavate ruumide kasutusotstarbest, sealhulgas [rahvatervise seaduse](#) § 8 lõike 2 punkti 8² ja [sotsiaalhoolekande seaduse](#) § 107 lõike 3 alusel kehtestatud tervisekaitsenõuetest;

7.13 tagama vähemalt viie aasta jooksul projekti lõppmakse tegemisest teenuseüksuste eesmärgipärase kasutamise käesolevas TAT-s sätestatud tingimustel, välja arvatud juhul, kui KLA teenuse puhul tuleb teenuseüksusi ümber profileerida ja see on RA-ga kooskõlastatud.

8. Aruandlus

8.1. Elluviija esitab RÜ-le TAT tegevuste elluviimise ning tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuande e-toetuse keskkonna kaudu iga aasta 20. jaanuariks ja 20. juuliks vastavalt 31. detsembri ja 30. juuni seisuga. Loodud teenuseüksustele peab olema väljastatud kasutusluba.

8.2. Elluviija esitab RÜ-le TAT tegevuste elluviimise, tulemuste ja näitajate saavutamise kohta lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu vähemalt 30 päeva jooksul projekti abikõlblikkuse lõppkuupäevast.

8.3. Kui e-toetuse keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab aruande tähtaegset esitamist, loetakse aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist.

8.4. RÜ kontrollib 20 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande (edaspidi koos *aruanne*) laekumisest, kas aruanne on nõuetekohaselt täidetud.

8.5. Kui aruandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ aruande.

8.6. Aruandes puuduste esinemise korral annab RÜ elluvijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning RÜ kinnitab aruande viie tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

8.7. Aruandes kajastatakse info vastavalt e-toetuse keskkonna aruande andmeväljadele.

8.8. Lõpparuandes tuleb lisaks vahearuandes nõutavale infole esitada teave tegevuste panusest punktis 1.1.1 välja toodud „Eesti 2035“ mõõdikutesse, millega hinnatakse horisontaalsete põhimõtete edenemist.

9. Toetuse andmise tingimuste muutmine

9.1. Kui ilmneb vajadus TAT tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluvijaja RA-le põhjendatud taotluse (edaspidi *TAT muutmise taotlus*).

9.2. RA vaatab TAT muutmise taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul alates selle kättesaamisest ja annab hinnangu TAT muutmise taotluse kohta peale punktis 9.4 nimetatud RÜ poolt edastatud ettepanekut ja punktis 9.7 nimetatud kooskõlastamist.

9.3. Puuduste esinemise korral annab RA elluvijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. TAT muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

9.4. RA edastab TAT muutmise taotluse peale läbivaatamist arvamuse avaldamiseks RÜ-le. RÜ-l on õigus teha muudatuste kohta ettepanekuid. RÜ esitatavate ettepanekute tähtaeg kooskõlastatakse RA-ga muudatuste sisust ja ulatusest lähtuvalt.

9.5. RÜ võib elluvijale või RA-le teha ettepanekuid eelarve muutmiseks, kui aruandes esitatud andmetest või muudest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT eduka elluviimise tagamiseks.

9.6. RA võib TAT-d muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT edukaks elluviimiseks või elluvijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata.

9.7. TAT muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt ühendmääruse §-le 48.

9.8. TAT muutmiseks punkti 9.1 tähenduses ei loeta:

9.8.1 punktis 7.1 nimetatud järgmis(t)e eelarveaasta(te) eelarve kulukohtade kaupa esitamist ja muutmist;

9.8.2 eelarves näidatud toetuse muutumist aastati, tingimusel et projekti kogutoetuse summa ja määr ei muutu.

9.8.3 kui TAT tegevuste ajakava on mõjuvatel põhjustel muutunud vähem kui kuus kuud ning RÜ-d ja RA-d on sellest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teavitatud;

9.8.4 kui rajatavate teenuseüksuste asukoht on selgunud või muutunud ning RÜ-d ja RA-d on sellest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teavitatud.

10. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

10.1. Finantskorrektsioone teeb RÜ vastavalt ühendmääruse §-dele 34–37 ja ÜSS2021_2027 §-dele 28–30.

10.2. Ettemakse korral, kui elluvijaja ei ole ettemakse kasutamist tõendanud vastavalt punktis 7.8 sätestatud tähtjaks, on elluvijaja kohustatud tõendamata ettemakse tagastama 15 kalendripäeva jooksul.

Tagasimakse tähtaja ületamisel kohaldatakse finantskorrektsiooni ja nõutakse ettemakse tagasi või tasaarveldatakse väljamaksmisele kuuluva toetusega.

11. Vaiete lahendamine

RA otsuse või toimingu vaide menetteja on RA. RÜ otsuse või toimingu vaide menetteja on RÜ. Vaide esitamisele ja menetlemisele kohalduvad ÜSS2021_2027 §-des 31 ja 32 nimetatud erisused haldusmenetluse seaduses sätestatud vaide esitamise regulatsioonile.

Lisa:

Lisa „TAT finantsplaan ja eelarve tegevuste ning kulukohtade kaupa“